

Terezie Šiková

Poutní kostel Jména Panny Marie v Sepekově

Bakalářská práce FF UK 2009 – posudek

Tématem práce diplomantky je jedna z zajímavých památek českého baroka, která patří k nejhodnotnějším výkonům barokní architektury v jižních Čechách. Proto i z důvodu nedalekého sousedství kostela sv. Františka Xaverského v Opařanech byla část literatury stavbě v Sepekově připisována Kiliánu Ignáci Dientzenhoferovi.

Diplomantka pojala svou práci velmi široce, avšak z hlediska díla a jeho vzniku organicky, když poměrně podrobně slešdovala jak dějiny lokality a náboženského života v Sepekově, tak vztah Sepekova k milevskému klášteru, i dějiny Mariánské úcty v Sepekově a legendy spojované se vznikem poutního místa. Na základě všech těchto poznatků a souvislostí celkem přesvědčivě hodnotí jak situaci barokního poutního místa na okraji obce, tak jeho krajinně-urbanistickou roli v širší kompozici krajiny. Blíže nevysvětlena je ovšem jedna zajímavá okolnost, že zatímco menší kostel v 17. století nesl zasvěcení Narození P. Marie, vrcholně barokní poutní chrám byl zasvěcen Jménu P. Marie. Svátek Jména P. Marie. Svátek Jména P. Marie byl ustanoven papežem Inocencem XI. až v roce 1683, nicméně záhy se úcta ke jménu Bohorodičky výrazně prosadila u nás právě především v okruhu řeholí výrazně mariánské spirituality tedy u cisterciáků a premonstrátů viz kupř. kaple v Mladoticích, ale i velký poutní chrám v Křtinách u Brna. Úcta k Mariinu a Ježíšovu Jménu je specificky barokní formou pobožnosti, která se prosadila v 17. století v návaznosti na spekulace barokních teologů a myslitelů (kupř. sv. Roberta Bellarmina), týkající se identity Božských Osob. Úcta k Ježíšovu jménu byla pěstována především v prostředí jezuitského řádu.

Těžiště práce pak představuje obsáhlá 6. kapitola, čítající téměř 40 stran, kde se diplomantka věnuje samotnému poutnímu areálu. Stavbu kostela, ambitů i výstavbu objektu fary sleduje i na základě dobových účtů, které jsou podstatně úplněji zachovány až pro poslední stavební etapu, totiž budování ambitů. Souhlasit lze se závěrem, že ambity byly budovány dle staršího, původního projektu Tomáše Haffeneckera. Na rozdíl od diplomantky se domnívám, že Tomáš Haffenecker byl poměrně významným architektem, který v určitých ohledech spoluformoval slohou situaci české architektury na rozhraní vrcholného a pozdního baroka. V nedávné, nepublikované diplomové práci ukázala Daniela Štěrbová, že Haffeneckerova tvorba částečně anticipovala témata, která dále rozpracovával Kilián Ignác Dientzenhofer,

týká se to především centrální nad hloubkovým oválem, a jednoduché pozdně barokní varianty staveb typu Wandpfeilerhalle. V jiných realizacích navázal Haffenečcker na podněty z díla Kryštofa Dientzenhofera (nepochybně kostel v Hejnicích a patrně i kostel v Nové Pace). Rozdíl mezi kvalitou děl obou Dientzenhoferů a Tomáše Haffeneckera zdaleka není tak podstatný, jak diplomantka uvádí na str. 34 nebo 37.. Dále pak není pravda, že Haffenecker „neměl/.../ mnoho příležitostí“ k navrhování profánních staveb, když je s jistotou prokázáno jeho autorství projektu zámku v Manětíně i urbanistická koncepce města a některé další stavby tamtéž, pravděpodobně byl i tvůrcem Lažanského paláce na Starém Městě v Praze a patrně i některé práce pro Kokořovce v západních Čechách. Naopak lze souhlasit s jiným konstatováním diplomantky, že úroveň Haffeneckerových staveb je vyšší než se doposud soudilo (str. 38).

Poměrně stručně je zpracována výzdoba a výbava poutního místa, což je v souvislosti práce zaměřené na celek barokního uměleckého díla trochu škoda. Je zřejmé že především Ublakerovy sochy v interiéru kostela jsou velmi zajímavými díly a zasloužily by si podrobnější pozornost. Co se týká oltářů v kaplích ambitů, lze jistě souhlasit s diplomantkou, že oltáře sv. Norberta a sv. Augustina jsou staršího původu než samotné stavby kaplí a že vznikly již v první polovině 18. století. I tyto oltářní stavby mají hodnotnou sochařskou výzdobu, které měla být věnována větší pozornost a případný pokus o autorské určení. Rovněž i obrazová výzdoba kaplí je pouze zmíněna, nikoli analyzována.

Práci doprovází obsáhlá dokumentace a dobře zpracovaný seznam pramenů a literatury. Dalším kladem práce je čtivý jazyk, schopný dobře formulovaného a odstíněného sdělení především v těch partiích, které autorku zvláště zajímaly. Na str. 17 je špatně uvedené Vítkovicové, namísto správného Vítkovci , na str. 38 je ojedinělá hrubá chyba v textu.

Ve svém celku je práce zdařilá. Autorka prokázala jak schopnost kritické práce s literaturou, tak práce s prameny, i schopnost analýzy a slohově-kritického rozboru staveb. Přes určité – výše uvedené – nedostatky lze konstatovat, že jako celek práce nadprůměrně splňuje požadavky, kladené na bakalářskou práci a proto jí jednoznačně

doporučuji k obhajobě.

Praha, 9. června 2009

Prof. PhDr. Mojmír Horyna
